

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 816/2022
15.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Весне Станковић, Јелене Ивановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници из радног односа тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД свих из ..., ЂЂ из ..., ЕЕ, ЖЖ, обоје из ..., ЗЗ из ..., ИИ, ЈЈ, КК, ЛЛ, ЉЉ, ММ, НН, ЊЊ, ОО, ПП и РР, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Бојана Стошић, адвокат из ..., против тужене Пољопривредне школе са домом ученика Футог из Футога, чији је заступник Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине из Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3513/21 од 20.12.2021. године, у седници одржаној 15.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3513/21 од 20.12.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3513/21 од 20.12.2021. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2210/2021 од 08.10.2021. године, у ставу првом, другом, трећем и четвртном изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован, тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужена да исплати тужиоцима и то: АА на име трошкова за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 118.489, 28 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате, на име обрачунате законске затезне камате износ од 17.145,91 динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године износ од 114.764,20 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате износ од 16.421,37 динара; ББ на име трошкова за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 119.716,24 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате, на име обрачунате законске затезне камате износ од 17.374,71 динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 114.764,20 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате износ од 16.421,37 динара; ВВ на име трошкова за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 119.015,12 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021.

динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 114.764,20 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате износ од 16.421,27 динара; ПП на име трошкова за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 113.586,83 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате, на име обрачунате законске затезне камате износ од 16.455,83 динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 114.764,20 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате износ од 16.421,37 динара; РР на име трошкова за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 100.079,12 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате, на име обрачунате законске затезне камате износ од 14.359,77 динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 114.764,20 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате износ од 16.421,37 динара; да се обавезе тужена да изврши тужиоцима уплату доприноса надлежним фондовима за период и на утврђене наведене износе и да накнади тужиоцима трошкове парничног поступка у износу од 1.035.054,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да исплате туженој на име трошкова парничног поступка износ од 45.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Основни суд у Новом Саду, пресудом П1 2210/2021 од 08.10.2021. године, усвојио је тужбени захтев тужилаца (став први изреке). Обавезао је тужену да исплати тужиоцима и то: АА на име трошкова за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 118.489, 28 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате, на име обрачунате законске затезне камате износ од 17.145,91 динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године износ од 114.764,20 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате износ од 16.421,37 динара; ББ на име трошкова за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 119.716,24 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате, на име обрачунате законске затезне камате износ од 17.374,71 динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 114.764,20 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате износ од 16.421,37 динара; ВВ на име трошкова за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 119.015,12 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате, на име обрачунате законске затезне камате износ од 17.319,84 динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 114.764,20 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате износ од 16.421,37 динара; ГГ на име трошкова за исхрану у току рада у периоду од

затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате, на име обрачунате законске затезне камате износ од 16.455,83 динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 114.764,20 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате износ од 16.421,37 динара; РР на име трошкова за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 100.079,12 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате, на име обрачунате законске затезне камате износ од 14.359,77 динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2018. године до 01.03.2021. године, износ од 114.764,20 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2021. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате износ од 16.421,37 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде под претњом принудног извршења (став други изреке). Обавезао је тужену да изврши тужиоцима уплату доприноса надлежним фондовима за периоде на утврђене износе из става другог изреке пресуде, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде под претњом принудног извршења (став трећи изреке). Обавезао је тужену да исплати тужиоцима на име трошкова парничног поступка износ од 1.035.054,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде под претњом принудног извршења (став четврти изреке). Одбио је захтев тужилаца за ослобађање од плаћања судских такси (став пети изреке).

Апелациони суд у Новом Саду, пресудом Гж1 3513/21 од 20.12.2021. године, одбио је жалбу тужене и потврдио пресуду Основног суда у Новом Саду П1 2210/21 од 08.10.2021. године, у делу којим је одлучено о тужбеном захтеву.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила посебну ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права у смислу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку. У ревизији је истакнут трошковник на име састава ревизије у износу од 18.000,00 динара и судске таксе по одлуци суда.

Врховни касациони суд је на основу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), оценио да је ревизија тужене изузетно дозвољена ради уједначавања судске праксе о праву запослених у школама на исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, имајући у виду и да је у сличним чињенично-правним ситуацијама оцењен као неоснован тужбени захтев у одлукама овога суда (на пример Рев2 825/2022 од 06.04.2022. године).

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у побијаном делу, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су у утуженом периоду били у радном односу код тужене и радили са 100% ангажовања. Тужиоцима је за период од 01.04.2018. године до 01.12.2018. године нето основица била 2.871,80 динара, за период од 01.01.2019. године до 01.10.2019. године 3.130,26 динара, за период од 01.11.2019. године до 01.11.2020. године 3.411,98 динара, за период од 01.12.2020. године до 01.02.2021. године 3.531,40 динара, односно 01.03.2021. године 3.582,58 динара. Тужиоци су током читавог спорног периода имали коефицијент: АА, ГГ, ВВ и ДД од 6,30, тужиоци ЕЕ, ЂЂ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, ЖЖ и ЛЛ од 6,83, тужиоци ЉЉ и НН 7,21, тужилац ММ 7,82, тужиоци ЊЊ, ОО и ПП 8,23, РР 8,62, КК 6,30 до 7,27 и ББ 6,30 до 6,83.

По утврђењу првостепеног суда које је другостепени суд прихватио са датим разлозима, тужицима, сем ММ, ЊЊ, ОО, ПП и РР који су имали коефицијент 7,82, 8,23, и 8,62 је током целог спорног периода уговорена нето зарада била испод минималне нето прописане зараде од стране Социјално економског савета Републике Србије, с обзиром на то да је производ дефинисаног коефицијента и нето основице нижи од прописане минималне зараде. У коефицијент рада тужилаца нису били укључене накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Судови су сматрали да без обзира на одступања која постоје код тужилаца ММ, ЊЊ, ОО, ПП и РР, накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора нису укључени у коефицијент, јер се параметри који одређују висину зараде тужилаца нису мењали у месецима када постоје одступања, односно исти су као и у месецима када је исплаћена нето зарада нижа од прописане нето минималне зараде (месец пре и после месеца када је утврђено одступање). У месецима када је уговарана нето зарада виша од нето прописане минималне зараде, више исплаћена зарада није резултат исплате накнаде топлог оброка и регреса, већ неког другог фактора, јер да су накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора исплаћене тужиоцима би сваког месеца спорног периода имали уговорену нето зарату вишу од прописане нето минималне зараде.

Исто тако, накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора нису исплаћени ни ММ, ЊЊ, ОО, ПП и РР, као тужиоцима са коефицијентом од 7,82, 8,23 и 8,62, јер у висини више нето исплаћених износа прописане од минималне зараде, које износе првостепени суд утврђује на седмој и осмој страни првостепене пресуде, нису садржане накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Месечни више исплаћени износи од минималне зараде сваког месеца у спорном периоду су различити, с тим да у истим није урачуната накнада за регрес за коришћење годишњег одмора, то јест цео напред наведени обрачун је на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и не укључује накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора, јер да јесте висина накнаде трошкова за исхрану у току рада по дану би била још мања или не би ни постојала. Упоређивањем запослених у основним школама са коефицијентима 7,82, 8,93 и 8,62 закључују да је свима исплаћена другачија висина месечне разлике, па самим тим не може та и таква разлика, с обзиром на то да је за сваког другачија, да се посматра као накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса која треба да је иста за сваког запосленог у истој установи. Зато је висина припадајуће накнаде трошкова на име исхране у току рада и регреса утврђена на основу налаза и мишљења вештака

економско-финансијске струке спрам присуства на раду и према параметрима из члана 65. и 66. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије („Службени гласник РС“ број 27/15).

Код овако утврђеног чињеничног стања и изнетих закључака, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужилаца и обавезали тужену да исплати тужиоцима на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, износе ближе одређене у ставу другом изреке првостепене пресуде, утврђене вештачењем, са припадајућом каматом.

Основано се у ревизији указује на погрешну примену материјалног права на који законски разлог овај суд пази и по службеној дужности на основу члана 408. ЗПП, због чега су другостепена и првостепена пресуда преиначене и одбијени у целости као неосновани тужбени захтеви тужилаца на име исплате трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, са досуђеном каматом и доприносима.

Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017... 129/2021), у одредби члана 187. став 3. прописује да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. На основу одредбе члана 4. став 1. истог Закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана Закона, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15 и 99/20), у одредби члана 20. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са Законом (став 1.), а уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и остварени стандардни учинак, ниже од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на напред описани начин, исплаћује се у висини минималне зараде (став 2.).

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење

годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе Закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2 тог Закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“ број 44/01, са изменама и допунама), коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

У конкретном случају, тужиоци су запослени у школи, због чега се на утврђивање и обрачун плата као и накнада и додатака на основу рада примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорностим запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон (Закона о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/2015) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, а то право није предвиђао ни претходно важећи Посебни колективни уговор („Службени гласник РС“, бр. 12/2009). Дакле, на основу наведених прописа произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, због чега не постоји правни основ за остваривање предметног права тужилаца, садржаног, било у општем, било у посебном акту. Према томе, тужиоцима не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, с обзиром на то да су те накнаде садржане у коефицијентима њихових плата, па то што је тужиоцима у спорном периоду исплаћивана била у износу нижем или у незнатно вишем од износа минимална зарада, без утицаја на другачије одлучивање.

Полазећи од успеха у овој парници и тражених трошкова обавезани су тужиоци да солидарно исплате туженој на име трошкова поступка укупан износ од 45.000,00 динара и то на име одговора на тужбу износ од 9.000,00 динара, састава жалбе и ревизије износ од по 18.000,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ бр. 121/12, 99/20 и 37/21) а у вези одредби члана 153. и 154. ЗПП. Туженој није досуђена накнада на име судских такси, јер захтев за накнаду истих није опредељен у складу са одредбом члана 163. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредби члана 404., 416 став 1. и 165. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић